

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ІННОВАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ VIII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 15–16 березня 2018 року)

Суми
Сумський державний університет
2018

ГРАМАТИЧНА ОПОЗИЦІЯ PERFЕКТ-PRÄTERITUM У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ (НА МАТЕРІАЛІ НІМЕЦЬКОГО РОМАНТИЧНОГО КІНО-ДИСКУРСУ)

Виноградова М.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Попова О. В.

Серед усіх існуючих видів дискурсу, особливої уваги потребує кіно-дискурс, адже сьогодні кінематограф та телебачення стали важливим чинником формування системи цінностей людей.

Саме у фільмах відбиваються мовленнєві особливості сучасної німецької мови. При цьому різні жанри кіно розкривають різні аспекти вживання досліджуваної мови. Драматичні та мелодраматичні твори, зокрема, можуть стати у нагоді при вивченні літературної німецької мови. Так, досліджуючи даний жанр кінематографу може знайти своє вираження граматична опозиція Perfekt-Präteritum.

Основне правило, яке регулює вживання Perfekt і Präteritum у сучасній німецькій мові, можна сформулювати наступним чином: у розмовній мові в більшості випадків вживається Perfekt, а в письмовому мовленні – Präteritum. Як і більшість граматичних правил, це правило є досить приблизним і має ряд винятків.

Лексико-граматичні особливості сучасного німецького романтичного кіно дуже близькі до розмовного стилю мовлення, завдяки експресивності мови та наявності великої кількості діалогів. Зазвичай у кіно-дискурсі використовуються різноманітні лексичні засоби для підкреслення характеру конкретного персонажа. Однак, окрім цих особливостей, німецьке романтичне кіно представляє і використання граматичної опозиції Perfekt-Präteritum.

Тексти німецькомовного романтичного кіно-дискурсу показують, що у більшості випадків, говорячи про якісь минулі події, персонажі вживають саме форму минулого часу Perfekt.

Так, у комедії «*Fack Ju Göhte*», спостерігаємо такі приклади вживання даного часу:

– *Ich war in letzter Zeit beschäftigt. Darum **habe** ich nicht **angerufen**.*

– *In letzter Zeit? Du **hast** dich seit acht Monaten nicht mehr **gemeldet**.*

Perfekt вживається і у питальних реченнях, тож, у фільмі «*Nichts als Ärger mit den Männern*» зустрічаємо такі випадки:

– **Hast** du den Architekten **angerufen**?

– Ja, Mama, ich **habe** mit ihm **geredet**.

Але, окрім цього, форма минуло часу Perfekt використовується у фільмі «*Barfuss*» для передачі чужої мови:

– Was **hat** Nick noch **erzählt** von seinem Alten?

– Irgendwas **hat** er doch noch **gesagt**?

– Er **hat gesagt**... Er mochte Sie noch nie und Sie sind ein Spießer. Nein, „Ein alter Spießer“ **hat er gesagt**.

Präteritum переважно зустрічаємо у тих епізодах фільму, де йдеться розповідь про минулі події.

Так, наприклад, у фільмі «*Barfuß*» одна із героїнь, розповідаючи про свій бізнес, використовує форму Präteritum:

Ich **sagte** zum ihm: Wie findet Sie 4.2 Mio. Abfindung? Er **sagte**: Nicht gut. Da **sagte** ich: Und 3.9 Mio.? Da **schluckte** er. Ich **sagte**: Dann unterschreiben Sie hier brav. (...) Wir **mussten** natürlich rationalisieren. Der Laden **war** unrentabel. 5000 Leute **mussten** wir einsparen. Wo gehobelt wird, fallen Späne.

У фільмі «*Liebe am Fjord*» Präteritum вживається і у діалогічному мовленні персонажів:

– Ich **habe** mir gewünscht, dass du bleibst.

Ich **wusste** nicht, was ich dir sagen soll.

Форма минулого часу Präteritum зустрічається також і у питальних реченнях:

Mochtest du noch durch den Ort gehen, bevor du zurückfährst?

У наступному прикладі Präteritum підкреслює серйозність та драматизм ситуації, про яку розповідає героїня фільму:

Dann **gingen** wir zum Arzt, und der **sagte**: Autismus. Eine Form von Autismus. Er spricht von sich in der 3. Person, Henrik kann, Henrik möchte... Was es sieht, hört, liest – Das weiß es für immer. Er speichert es, er vergisst das Essen, das anziehen.

Традиційною вважається те, що Präteritum – це форма, яка використовується переважно на письмі, тоді як Perfekt вживається у розмовному мовленні.

У багатьох випадках можна розглядати форми минулого часу Perfekt та Präteritum як синонімічне явище. Насьогодні Perfekt, як форма минулого часу німецької мови, використовується дедалі частіше ніж Präteritum у діалогічному мовленні, але, незважаючи на це, все ж частіше зустрічається вживання даного часу у мовленні. Ця часова форма має дещо піднесений характер та використовується у

кіно-дискурсі для надання мовленню персонажа певних характеристик монотонності, одноманітності, повторюваності дій, або ж для характеристики цілих мовленнєвих ситуацій.

1. Popova O. V. Grammatical and lexical constituent of pre-election discourse / O. V. Popova, Y. V. Yemelyanova, N. A. Prikhodko // Middle-East Journal of Scientific Research. – Islamabad : IDOSI Publications L.L.C., 2014. – № 19 (1). – С. 48-51.

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ «СВОБОДА» В АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Гончаренко Л. Ю.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Баранова С. В.

Стан сучасної лінгвістики розглядається з антропологічної точки зору. Вивчення основних феноменів досягається завдяки сприйняттю через свідомість індивідуума. Інтерес до мовної універсалії під назвою «концепт», яка сама передає не зовнішню структуру, а внутрішню, невинно зростає.

Концепт — це складова одиниця концептосистеми, що відображається в слові, мові у формі чуттєвих та мислинневих ознак і презентує ці ознаки через текст як ментальні, історичні та етнічні знаки у свідомості нації. Представлений феномен найбільш яскраво виражається в дискурсах різного спрямування, де можна чітко прослідити ціль використання. Термін «дискурс» сьогодні — це одне з найскладніших наукових понять, котрі включають в себе не лише лінгвістичні складові, але і екстралінгвістичні, необхідні для розуміння тексту.

Політичний дискурс як об'єкт дослідження набуває все більш популяризується в науці. Це зумовлюється посиленням ролі політики у світі, а також формуванням політичної свідомості індивіда в мовах швидкісної глобалізації [4].

Основними ознаками політичного мовлення є його ідеологічний та пропагандистський характер, заангажованість, оцінювання, конотативність та денотативність одних і тих же мовних знаків під